

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 9869/17
Dušan HORVATIN
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 29. rujna 2020. godine u vijeću u sastavu:

Krzysztof Wojtyczek, *predsjednik*,
Ksenija Turković,
Aleš Pejchal,
Armen Harutyunyan,
Pauliine Koskelo,
Tim Eicke,
Jovan Ilievski, *suci*,

i Abel Campos, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen 25. siječnja 2017. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovor na očitovanje koji je dostavio podnositelj zahtjeva,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Dušan Horvatin, hrvatski je državljanin, rođen je 1947. godine i živi u Zaprešiću. Podnositelja je od 30. siječnja 2018. do 15. ožujka 2019. godine zastupala gđa V. Škare Ožbolt, odvjetnica iz Zagreba; prije i poslije tog razdoblja, podnositelj se sam zastupao, za što ga je propisno ovlastio predsjednik vijeća (pravilo 36. stavak 2. Poslovnika Suda).

2. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

4. Dana 12. srpnja 2002. podnositelj zahtjeva postao je vlasnikom zemljišne čestice u Šibicama blizu Zaprešića.

5. Društvo MGH d.o.o., kojeg je podnositelj zahtjeva bio jedini dioničar, na tom je zemljištu namjeravalo izgraditi tvornicu elastičnih zatika i trebao mu je kredit. Podnositelj je dobio kredit i ugovorom od 5. lipnja 2003. godine uvjetno je prenio vlasništvo nad predmetnim zemljištem na vjerovnika kao kolateral dok kredit ne bude otplaćen (tzv. fiducijarni prijenos vlasništva).

A. Glavni postupak

6. Dana 15. studenoga 2007. podnositelj zahtjeva podnio je tužbu na Općinskom sudu u Zaprešiću protiv općinskog komunalnog poduzeća Z. Od suda je zatražio da društvu tuženiku naloži da ukloni piezometar – uređaj za mjerenje tlaka vode – postavljen 1986. godine na navedeno zemljište, na kojem je njegovo društvo namjeravalo izgraditi tvornicu (vidi stavak 5. ove odluke). Zatražio je i da mu sud prizna aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe iako je vlasništvo nad predmetnim zemljištem prenio na vjerovnika kao kolateral za kredit (vidi stavak 5. ove odluke).

7. Presudom od 11. srpnja 2008. godine Općinski sud odbio je tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva. Presudio je da podnositelj zahtjeva nema aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe jer zbog fiducijarnog prijenosa vlasništva (vidi stavak 5. ove odluke) više nije vlasnik predmetnog zemljišta.

8. Presudom od 18. siječnja 2010. godine, Županijski sud u Gospiću odbio je žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio je prvostupanjsku presudu, potvrđujući obrazloženje navedeno u toj presudi.

9. Povodom revizije koju je 16. veljače 2010. godine podnio podnositelj zahtjeva, dana 4. listopada 2016. godine Vrhovni je sud ukinuo presude nižih sudova i vratio predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Presudio je da je fiducijarni prijenos vlasništva privremen i uvjetan i da je njegova svrha osigurati otplatu duga i olakšati ovrhu vjerovnikovih potraživanja na imovini danoj kao kolateral, a ne uskratiti dužniku njegova prava vlasništva i sredstva za zaštitu tih prava u razdoblju prije otplate duga. Prema tome, uzimajući u obzir pravnu prirodu i svrhu fiducijarnog vlasništva, podnositelj zahtjeva, unatoč formalnom prijenosu prava vlasništva na zemljištu na vjerovnika, morao se smatrati njegovim vlasnikom te je stoga imao aktivnu legitimaciju.

10. U ponovljenom postupku pred Općinskim sudom u Novom Zagrebu, s kojim je Općinski sud u Zaprešiću u međuvremenu spojen, sud je održao ročišta 21. studenog 2017. i 22. veljače i 27. rujna 2018. godine.

11. Dana 26. siječnja 2018. društvo D. zatražilo je od suda dopuštenje da se umiješa u postupak na strani podnositelja zahtjeva. Navelo je da mu je sudskim rješenjem od 7. siječnja 2013. godine donesenim u kontekstu

ovršnog postupka protiv podnositelja zahtjeva dodijeljeno sporno zemljište nakon što ga je kupilo na javnoj dražbi.

12. Na ročištu održanom 22. veljače 2018. godine Općinski je sud prihvatio zahtjev za miješanje treće strane koji je podnijelo društvo D. Na tom je ročištu podnositelj zahtjeva prvi put izjavio da je sporni piezometar bio uklonjen s predmetnog zemljišta 2014. godine.

13. Na ročištu održanom 27. rujna 2018. godine, podnositelj zahtjeva je na izričito pitanje suca kojemu je predmet dodijeljen izjavio da je piezometar doista bio uklonjen s predmetnog zemljišta 2014. godine kao posljedica presude donesene u istodobnom parničnom postupku.

14. Presudom od 24. listopada 2018. godine Općinski sud u Novom Zagrebu odbio je tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva i naložio je da svaka stranka snosi svoje troškove. Presudio je da, budući da je piezometar bio uklonjen sa spornog zemljišta 2014. godine, podnositelj zahtjeva više nema pravni interes da ustraje na svojoj tužbi.

15. Tu je presudu 3. srpnja 2019. godine povodom žalbe potvrdio Županijski sud u Karlovcu te je tako postala pravomoćna. Županijski je sud presudio da podnositelj zahtjeva nema pravni interes da ustraje na svojoj tužbi prvenstveno zato što je izgubio vlasništvo nad zemljištem 7. siječnja 2013. godine (vidi stavak 11. ove odluke). Županijski je sud i preinačio odluku o troškovima naloživši podnositelju zahtjeva da plati društvu tuženiku iznos od 8.281,25 kuna. Presuda Županijskog suda dostavljena je punomoćniku podnositelja zahtjeva 26. kolovoza 2019. godine.

B. Postupak nakon korištenja pravnih sredstava za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku

16. U međuvremenu, dana 24. kolovoza 2016., podnositelj zahtjeva podnio je predsjedniku Vrhovnog suda zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku – pravno sredstvo koje služi samo za ubrzanje postupka na temelju Zakona o sudovima iz 2013. godine (vidi stavak 25. ove odluke).

17. Dana 4. listopada 2016. predsjednik je odlučio da je podnositeljev zahtjev osnovan te je naložio da se o njegovoj reviziji odluči u roku od šest mjeseci. O reviziji je odlučeno istoga dana (vidi stavak 9. ove odluke).

18. Dana 18. studenog 2017. podnositelj zahtjeva uputio je dopis Ustavnom sudu, prigovarajući zbog nerazumne duljine trajanja navedenog parničnog postupka (vidi stavke 6. - 9. ove odluke). U dopisu je naveo:

„Tražimo da okončate ... [parnični] postupak koji je u tijeku od 2007. godine ...

...

Očekujemo vaš odgovor, pozitivan ili negativan, u roku od trideset dana, s obzirom na to da je [predmetni parnični] postupak u tijeku od 2007. godine ...“

19. Nakon što je utvrdio da je podnositelj zahtjeva iscrpio druga dostupna pravna sredstva (vidi stavke 16. - 17. ove odluke), Ustavni je sud u svojoj odluci od 25. travnja 2018. godine presudio da je ustavna tužba dopuštena te je ispitao njezinu osnovanost. U obzir je uzeo samo duljinu trajanja postupka u razdoblju od donošenja rješenja od 4. listopada 2016. godine, kojim je odobreno podnositeljevo „pravno sredstvo koje služi samo za ubrzanje postupka“ (vidi stavak 17. ove odluke), do donošenja vlastite odluke o njegovoj ustavnoj tužbi 25. travnja 2018. godine. Odbio je njegovu ustavnu tužbu uz obrazloženje da je postupak u tom razdoblju trajao „više od godinu dana“, što se nije moglo smatrati nerazumnim.

MJERODAVNI PRAVNI OKVIR

A. Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske

20. Mjerodavna odredba Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine Republike Hrvatske br. 99/1999, s naknadnim izmjenama i dopunama – „Zakon o Ustavnom sudu“) glasi kako slijedi:

Članak 63.

“(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke [u postupku] ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ...

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu zbog nedonošenja akta u razumnom roku iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti predmetu...”.

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava ... na suđenje u razumnom roku. Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.”

B. Zakon o sudovima iz 2005. godine

21. Članci 27. i 28. Zakona o sudovima iz 2005. godine (Narodne novine br. 150/05 s naknadnim izmjenama i dopunama), koji su bili mjerodavne odredbe o pravnim sredstvima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, izloženi su u predmetu *Vrtar protiv Hrvatske*, br. 39380/13, stavci 53. - 55, 7. siječnja 2016. Taj je zakon bio na snazi od 29. prosinca 2005. do 13. ožujka 2013. godine.

22. Na temelju tih odredbi stranke u postupku mogle su prigovoriti nerazumnoj duljini trajanja njihova sudskog postupka koji je u tijeku podnošenjem „zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku“ sudu na sljedećoj razini nadležnosti. Kao i Ustavni sud na temelju članka 63. Zakona o Ustavnom sudu (vidi stavak 20. ove odluke), viši sud mogao je i ubrzati postupak kojem se prigovara tako da nižem sudu naloži da riješi

predmet u određenom roku i dosuditi naknadu za bilo koju pretrpljenu nematerijalnu štetu.

23. U razdoblju od 29. prosinca 2005. do 13. ožujka 2013. godine, Sud je zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku na temelju članaka 27. i 28. Zakona o sudovima iz 2005. godine prihvaćao kao djelotvorno pravno sredstvo na temelju članka 13. Konvencije. To je stoga značilo da se to sredstvo mora iscrpiti u smislu članka 35. stavka 1. prije nego što se Sudu podnese bilo kakav prigovor o nerazumnoj duljini trajanja sudskog postupka u Hrvatskoj (vidi *Pavić protiv Hrvatske*, br. 21846/08, stavak 36., 28. siječnja 2010.).

C. Zakon o sudovima iz 2013. godine

24. Mjerodavne odredbe Zakona o sudovima iz 2013. godine (Narodne novine br. 28/13 s naknadnim izmjenama i dopunama) o pravnim sredstvima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku izložene su u predmetu *Novak protiv Hrvatske* ((odl.), br. 7877/14, stavak 23., 7. srpnja 2016.). Taj je zakon stupio na snagu 14. ožujka 2013. godine.

25. Na temelju tog zakona stranka u sudskom postupku koji je u tijeku koja smatra da taj postupak traje neopravdano dugo ima pravo zatražiti „pravno sredstvo koje služi samo za ubrzanje postupka“, odnosno, podnijeti „zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku“, i zatražiti od predsjednika suda pred kojim se taj postupak vodi da ga ubrza određivanjem roka od najviše šest mjeseci u kojem sudac koji postupa u predmetu mora riješiti predmet (vidi članke 65. do 67. Zakona o sudovima iz 2013. godine, citirane u predmetu *Novak*, stavak 23.).

26. Dopunsko pravno sredstvo (u kojem su kombinirani odštetni i ubrzavajući elementi), odnosno „zahtjev za isplatu primjerene naknade“, dostupno je samo u slučajevima kada sudac koji postupa u predmetu ne poštuje rok za rješavanje predmeta koji je odredio predsjednik suda kad je prihvatio zahtjev za „pravno sredstvo koje služi samo za ubrzanje postupka“ (vidi stavke 68. i 69. Zakona o sudovima iz 2013. godine, citirane u predmetu *Novak*, stavak 23.).

PRIGOVOR

27. Podnositelj zahtjeva prigovorio je na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije da je duljina trajanja parničnog postupka (vidi stavke 6. - 15. ove odluke) u njegovu predmetu bila nerazumna i da domaće vlasti nisu ispravile tu situaciju.

PRAVO

28. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je duljina trajanja parničnog postupka u njegovu predmetu bila nespojiva s pretpostavkom „razumnog roka“ utvrđenom u članku 6. stavku 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud ... u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

29. Vlada je osporila dopuštenost zahtjeva na dvije osnove. Prvo, tvrdila je da je zahtjev nedopušten jer podnositelj zahtjeva nije pravilno iscrpio domaća prava sredstva, i drugo, tvrdila je da je u svakom slučaju očigledno neosnovan. U svojim podnescima od 14. rujna 2018. godine, Vlada je skrenula pozornost Suda i na određene činjenice koje bi mogle ukazivati na to da je podnositelj zahtjeva možda zloupotrijebio pravo na podnošenje zahtjeva.

30. Sud ne smatra potrebnim detaljno izlagati sve tvrdnje stranaka jer je zahtjev u svakom slučaju nedopušten iz sljedećih razloga.

31. Sud prvo napominje da je, kada je 14. rujna 2017. godine Vlada obaviještena o prigovoru podnositelja zahtjeva u vezi s duljinom trajanja postupka, predsjednik Odjela, djelujući kao sudac pojedinac sukladno pravilu 54. stavku 3. Poslovnika Suda, proglasio njegov prigovor o duljini trajanja postupka nedopuštenim zbog neiscrpljenosti domaćih pravnih sredstava u dijelu u kojem se prigovor odnosio na razdoblje prije 14. ožujka 2013., dana stupanja na snagu Zakona o sudovima iz 2013. godine (vidi stavak 24. ove odluke). To stoga što u tom razdoblju podnositelj zahtjeva nije iskoristio pravno sredstvo za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku dostupno na temelju Zakona o sudovima iz 2005. godine, a koje je bilo i djelotvorno (vidi stavke 22. - 23. ove odluke) i dostupno podnositelju, kako bi prigovorio nerazumnoj duljini trajanja postupka u njegovu predmetu. Taj je postupak do tada već trajao pet godina i četiri mjeseca na tri razine nadležnosti (vidi stavke 6. - 9. ove odluke), a pred Vrhovnim je sudom predmet bio u tijeku više od tri godine (vidi stavak 9. ove odluke).

32. Iz toga proizlazi da je relevantno razdoblje koje treba razmatrati razdoblje od 14. ožujka 2013. (kada je na snagu stupio Zakon o sudovima iz 2013. godine – vidi stavke 24. i 31. ove odluke) do 26. kolovoza 2019. godine (kada je presuda Županijskog suda od 3. srpnja 2019. godine dostavljena punomoćniku podnositelja zahtjeva – vidi stavak 15. ove odluke). U tom je razdoblju postupak trajao šest godina i više od tri mjeseca na tri razine nadležnosti (vidi stavke 9. - 15. ove odluke).

33. Sud napominje da Vlada nije osporila primjenjivost članka 6. stavka 1. Konvencije na predmetni parnični postupak. Međutim, pitanje primjenjivosti određenog članka Konvencije ili Protokola uz Konvenciju pitanje je koje ulazi u nadležnost Suda *ratione materiae*. Područje

nadležnosti Suda određuje sama Konvencija, posebno njezin članak 32., a ne tvrdnje stranaka u određenom predmetu. Sukladno tome, Sud se mora uvjeriti da ima nadležnost u svakom predmetu koji mu je podnesen i stoga je obvezan ispitati pitanje svoje nadležnosti na vlastitu inicijativu (vidi predmete *Blečić protiv Hrvatske* [VV], br. 59532/00, stavak 67., ECHR 2006-III, i *Nylund protiv Finske* (odl.), br. 27110/95, 29. lipnja 1999.).

34. Sud nadalje ponavlja da se, kako bi članak 6. stavak 1. u njegovu građanskom aspektu bio primjenjiv, postupak kojem se prigovara mora odnositi na utvrđivanje podnositeljevih prava i obveza građanske naravi.

35. S tim u vezi Sud napominje da je podnositelj zahtjeva bio vlasnik predmetnog zemljišta do 7. siječnja 2013. godine kada je vlasništvo preneseno na društvo D. (vidi stavke 11. i 15. ove odluke). Taj je prijenos vlasništva bio trajan i bezuvjetan, za razliku od prethodnog fiducijarnog prijenosa koji je bio privremen i uvjetan (vidi stavke 5. i 9. ove odluke). Sud napominje i da nakon gubitka vlasništva nad zemljištem podnositelj zahtjeva nije izmijenio svoju tužbu kako bi potraživao naknadu štete, već je ustrajao na svom prvobitnom zahtjevu za uklanjanje piezometra (vidi stavke 10. - 15. ove odluke).

36. U tim se okolnostima mora zaključiti da se u relevantnom razdoblju (vidi stavak 32. ove odluke) parnični postupak kojem se prigovara više nije odnosio na utvrđivanje njegovih prava i obveza građanske naravi. Članak 6. stavak 1. Konvencije stoga nije bio primjenjiv na taj postupak u tom razdoblju.

37. Iz toga proizlazi da je ovaj zahtjev nedopušten jer je nespojiv *ratione materiae* s odredbama Konvencije u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) i mora biti odbačen sukladno članku 35. stavku 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno,

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 22. listopada 2020.

Abel Campos
Tajnik

Krzysztof Wojtyczek
Predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524